

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.224/2023/4.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Szánthó Pál ügyvéd (cím 17) által képviselt **Felperes1** (állandó lakcím: Cím1, tartózkodási hely: Cím11) felperesnek – a Gulyás & Szabó Ügyvédi Iroda (cím18. ügyintéző: dr. Gulyás Balázs ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Cím3) alperes ellen munkáltató egészségsértése miatti kárfelelősség, sérelemdíj iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 21.M.70.307/2021/89. számon meghozott és 103. sorszám alatt kiegészített ítélete ellen az alperes által 93. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 309.096 (háromszázkilencezer-kilencvenhat) forint + áfa másodfokú perköltséget és az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételei számlájára 1.115.177 (egymillió-száztizenötezer-százhetvenhét) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2023. július 14-én meghozott 21.M.70.307/2021/89. sorszámú és a 2023. november 22-én 103. sorszám alatt kiegészített ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2020. július 1-től 2023. július 14-ig terjedő időszakra lejárt jövedelempótló kártérítés címén 6.764.633 forintot és ezt követően véghatáridő nélkül havonta 178.309 forint kártérítési járadékot, továbbá 2020.

szeptember 12-től 2023. július 14-ig terjedő időszakra lejárt költségpótló kártérítés címén nettó 5.160.000 forintot, ezt követően véghatáridő nélkül havonta nettó 150.000 forint költségpótló kártérítési járadékot és 10.000.000 forint sérelemdíjat. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest a felperes javára 740.000 forint + áfa perköltség, az állam javára 670.704 forint munkavédelmi, igazságügyi szakértői díj és költség, 1.324.848 forint igazságügyi-, orvos-, pszichiáter-, pszichológus-, neurológus szakértői díj és költség, valamint 888.000 forint le nem rótt eljárási illeték megfizetésére. Egyben hatályon kívül helyezte az ideiglenes intézkedés elrendelése körében hozott, a Fővárosi Ítéltábla 2.Mpkf.35.090/2021/3. számú végzésével jogerőre emelkedett 21.Mpk.75.069/2021/10. számú végzését.

[2] Az általa megállapított tényállás szerint a felperes – aki 2001. március 29-én született – 2016. szeptember 1-jétől a iskola1 központi fűtés- és gázhálózat rendszer szerelő nappali iskolarendszerű szakképzésének tanulója volt. A felperes tanulmányaira figyelemmel várható munkába állásának, elhelyezkedésének időpontja 2020. július 1. napja lett volna.

[3] Az alperes az egyéni vállalkozói nyilvántartásba festés, üvegezés, tapétázási tevékenységgel bejegyzett egyéni vállalkozó, aki 2018. október 1. napján kelt szerződéssel vállalta a cím20 szám alatti lapostetős lakóház épületfelújítási munkáinak elvégzését. Ennek ellátására kapcsolatba lépett fia barátjával, kiskorú tanúl és annak iskolatársaival, tanú3nel, valamint a felperessel, akik a munkavégzésre tett ajánlatát elfogadták. Erre figyelemmel az alperes írásba foglalt munkaszerződés nélkül napi 10.000 forint bérezés mellett segédmunkás munkakörben foglalkoztatta 2018. november 5. napjától munkavállalóként az említett három személyt.

[4] A munkavégzés első napján a munkavállalók a pincében válaszfalat bontottak és a sittel konténerbe hordták, továbbá az épület tetején a betonfödém feltörését végezték vésőgéppel, a törmelék felaprítást követően azt a sittledobó csövön keresztül a kocsibejárón lévő konténerbe kellett bedobniuk. A sittledobócső felső szája és a födém széle között nem volt megfelelő távolság. Az alperes a munkavállalókat érdemi munkavédelmi oktatásban nem részesítette, oktatási naplót nem vett fel, egyéni védőeszközt, leesés elleni egyéni és kollektív műszaki védelmet nem biztosított, munkairányítót nem jelölt ki, a munkavállalók orvosi alkalmasságának megállapítása iránt nem intézkedett, kockázatértékelést nem végzett.

[5] 2018. november 7-én 13:32 perckor az alperes távollétében a felperes tanúl a lapostetőn dolgozott, ahol a betontörmeléket gyűjtötték össze és dobták le onnan. Ennek során egy körülbelül 80x50 centiméteres, 67,4 kilogramm tömegű betondarabot a sittledobócső használatának mellőzésével a tető széléről lendítéssel megkíséreltek ledobni. A tetőn védőkorlát és leesés elleni védelem nem volt. A tető széléhez közelebb álló felperes az egyensúlyát elvesztette és 6,9 méter magasból a lebetonozott kocsibejáróra, illetve a felhalmozott betontörmelékre esett, emiatt maradandó károsodással járó bénulásos sérülést szenvedett el.

[6] A munkavállalók a balesettel érintett munkafolyamatot irányítás és felügyelet nélkül végezték. A munkavégzés körülményei valamennyi munkavállaló részére veszélyhelyzetet teremtettek.

[7] A baleset helyszínéről a felperest az Országos Mentőszolgálat a kórházba szállította, majd a felperes kezelése az Országos Rehabilitációs Intézetben (a továbbiakban: ORI) folytatódott. A 2019. május 9-én kiállított zárójelentés tartalma szerint a felperes „2018. november 7. napján 6-8 méter magasból esett le munkavégzés közben, (...). Az elvégzett képalkotó vizsgálatokkal a tüdők zúzódását, a 4-6 nyakcsigolyák multiplex törését és a gerincvelő ezen subduralis haematoma okozta spinalis kompresszióját írták le.” A baleset során a felperes a balesettel összefüggésben az alábbi sérüléseket szerezte:

- a fej bal oldalán szemöldök felett zúzott sebek,
- tarkó tájékon zúzott sebek,
- bal váll feletti lágyrész zúzódása,
- jobb alkar távoli harmadában zúzódás, kb. 3 centiméteres hámsérülés,
- bal lábszár belső felszínén középső harmadában 1 centiméteres zúzódás,
- nyaki IV. csigolyatest az V-hez viszonyítva 3 mm-t előre csúszott,
- nyaki V. csigolyatest elmozdulással járó darabos törése,
- nyaki IV.-V.-VI. csigolyatest magasságában elől 4 mm széles gerincvelő kemény burok alatti vérzés, mely a gerincvelőben benyomatott okoz,
- háti VIII. szegmentumtól lefelé a testen teljes érzéskiesés,
- felső végtagok mozgászavara,
- az alsó végtagok teljes mozgásképtelensége, (ezek maradandó károsodással járó sérülések)
- bal oldalon a tüdő felső lebenyében zúzódás. A kórházi kezelés során alkalmazott gépi lélegeztetés következményeként légmell alakult ki.

Megállapításra került összefoglalóan, hogy a felperes a 2018. november 7-én bekövetkezett baleset során a tüdők zúzódását és a gerincvelő sérüléssel járó többszörös nyaki gerinc törését szenvedte el.

[8] A felperes baleset okozta egészségkárosodásai (baleseti munkaképesség-csökkenése) a balesetkor 80%-ot meghaladó mértékűek voltak, rövid távon (1-3 év) érdemi egészségkárosodási mérték- és állapotjavulás a felperes esetében nem állapítható meg. A felperes ezt követően is rendszeres orvosi kezelésre, majd 2020. szeptember 12. napjától – véghatáridő nélkül - egészségügyi gyógyintézeti elhelyezésen kívüli ápolásra, gondozásra szorul, önálló életvitelre nem képes, életmódja, életvitele súlyos mértékben elnehezült, a felperes állapota végállapot.

[9] A baleset helyszínén a baleset napján 15:30 perckor intézmény (a továbbiakban: munkavédelmi hatóság) megkezdte a helyszíni vizsgálatot és a 2018. november 26-án vette fel a munkabaleset jegyzőkönyvet. Ebben rögzítette, hogy a foglalkoztatottak érvényes munkaköri alkalmassági véleménynel nem rendelkeztek, hiányzott a munkavédelmi

oktatást igazoló dokumentum, a munkaviszonyról szóbeli megegyezés történt, ahogy a munkakörülményekről való tájékoztatás is így hangzott el és az alperes hiányos baleseti oktatást tartott a gépek használatáról, utasítás arra adott, hogy ne menjenek a tető szélére a munkavállalók, illetve, hogy mire kell figyelni munka közben. A segéd munkások kizárólag munkavédelmi kesztyűvel rendelkeztek munkavédelmi védőeszközként. Az építési területen védőkorlát nem volt, a baleset bekövetkeztét időjárási viszonyok nem befolyásolták. A munkavédelmi hatóság a 2018. december 6-án kelt határozatában a munkavédelmi hiányosságok megszüntetését rendelte el és 729.000 forint munkavédelmi bírságot szabott ki az alperessel szemben.

[10] A egyéb érdekelt² a 2020. április 23-án kelt iktatási 1 számú határozatával az alperessel mint gyanúsítottal szemben indult büntetőeljárást három évre feltételesen felfüggesztette és megállapította, hogy az alperes cselekménye a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 165. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő maradandó fogyatékossgot okozó foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségének megállapítására alkalmas.

[11] Kormányhivatal Főosztálya a 2019. február 6-án kelt iktatási 2 számú határozatával a felperes balesetének üzemi jellegét elismerte. Kormányhivatal 2019. április 29-én amiatt, hogy a felperes egészségi állapota miatt ügyei önálló vitelére képtelen, törvényes képviselőt eseti gondnoknak rendelte ki.

[12] A felperes kezelését az ORI 2020. szeptember 12-én befejezte, ezt követően a felperest eseti gondnoka (a nagynénje) otthonában ápolta, mivel állapota állandó, 24 órás felügyeletet igényelt. Emiatt nagynénje a munkaviszonyát megszüntette, a felperes ápolása miatt munkát végezni és máshonnan jövedelmet szerezni nem tudott. A rehabilitáció részleges eredményeként a felperes kommunikációja – szuttogó beszédre való képessége – alapján ügyei önálló intézésére annyiban vált képessé, hogy közjegyzői és ügyvédi meghatalmazást tudott adni, ezért az eseti gondnokot Kormányhivatal 2021. december 23-án meghozott határozatával tisztségéből felmentette.

[13] A felperes tanuló jogviszonya 2019. augusztus 31-én szűnt meg, a felperes 2020. január 1-jétől 29.891 forint fogyatékossgai – helyesen – támogatásban, majd 2020. november 7. napjától 41.800 forint rokkantsági járadékban részesült.

[14] A felperes a perindítást megelőzően 2021. április 21-én ideiglenes intézkedés elrendelése iránti kérelmet terjesztett elő. Ez alapján az elsőfokú bíróság a 21.Mpk.75.069/2021/10. számú végzésével az ideiglenes intézkedést elrendelte és az alperest havi 100.000 forint összegű járadék megfizetésére kötelezte. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését a 2.Mpkf.35.090/2021/3. számú végzésével helybenhagyta.

[15] Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmet túlnyomó részben alaposnak találta. Döntését a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 9. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. § (1) – (3) bekezdéseire, 2:53. §-ára, az Mt. 166. § (1) és (2) bekezdésére, 167. § (1) – (3) bekezdésére, 173. § (1) és (2) bekezdésére, a 177. § alapján alkalmazandó Ptk. 6:519. §-ára, 6:522. § (1) és (2) bekezdésére, 6:525. § (1) – (3) bekezdésére, 6:528. § (1) – (6) bekezdésére alapította.

[16] Rögzítette, hogy az alperes a perben nem vitatta, hogy a felperes egészségkárosodása a munkaviszonyával összefüggésben következett be. A Kúria 1/2018. (VI. 25.) KMK véleményének II.5. pontjára utalással vizsgálta a munkáltató mentesüléséhez szükséges két együttes feltétel meglétét. Ehhez figyelembe vette a perben kirendelt igazságügyi munkabiztonsági szakértő szakértői véleményében tett megállapításokat, amely szerint az alperes a perbeli foglalkoztatás során nem tett eleget az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtésére vonatkozó jogszabályi előírásoknak, gyakorlatilag valamennyi munkavédelemre, illetve munkaviszonyra vonatkozó szabályt és előírást megszegett. A szakértői vélemény szerint az alperes szabályszegő magatartásának és mulasztásának minősül, hogy fiatalkorú munkavállalókat alkalmazott fokozottan baleseti veszéllyel járó munkatevékenység során, a bontási munkákra nem alkalmazott arra jogosult személyt, nem jelölt ki munkairányítót, nem biztosított egyéni védőeszközt, nem gondoskodott a megfelelő munkavédelmi oktatásról, nem rendelkezett munkahelyi kockázatértékeléssel, a fokozottan veszélyes munkatevékenységhez szükséges munkaköri alkalmassági orvosi vizsgálatot nem végeztette el, nem gondoskodott a leesés elleni kollektív védelem kiépítéséről, nem intézkedett a biztonságos anyagleadás kialakításáról, a szükséges utasításokat nem adta ki, távollétében a munkavégzést nem tiltotta meg. Mindezeket a szabályszegéseket a 2018. december 6-án kelt iktatási számú kormányhivatali határozat is alátámasztotta.

[17] Ezen bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes a kártérítési felelősség alól mentesülni nem tudott, mivel a baleset oka nem a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartása volt. A szakértő úgy foglalt állást, hogy a fiatal munkavállalók részéről munkavédelmi szabályszegést megállapítani nem tudott.

[18] Megalapozatlannak találta a felperes vétkes magatartására, közrehatására vonatkozó alperesi hivatkozást is, figyelemmel a 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény III.4. pontjára. Nem fogadta el az alperes hivatkozását arra, hogy a felperes az általános élettapasztalatot figyelmen kívül hagyta és ezen vétkes magatartása kizárja a munkáltató kártérítési felelősségét. A felperes ugyanis a munkavégzés szabályait nem ismerte, ellenben a munkavédelmi oktatás elmaradt, oktatási napló nem készült és megfelelő munkaeszköz, a leesés elleni egyéni és kollektív védőeszköz sem volt biztosított (BH2009.123.). Rámutatott, hogy nem eredményezte a felperes vétkes magatartásán alapuló közrehatását az sem, hogy az iskolai tanulmányai során „munkahelyi egészség és biztonság”, „épületgépészeti munkabiztonsági és környezetvédelem” tantárgyakat tanult, illetve az, hogy korábbi

munkavégzése során már építőipari feladatokat ellátott. A szakértő e körben a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 51. § (2) bekezdése és 55. § (1) bekezdése alapján azt hangsúlyozta, hogy a munkáltató köteles a munkába lépéskor megtartani az oktatást, ez alól nem mentesülhet és annak megtörténtét írásban kell rögzíteni a tematika megjelölésével, az oktatott személyek aláírásával igazoltan.

[19] Rögzítette, hogy tanúlnak a balesetet követően a rendőrségi eljárásban tett tanúvallomásai önmagukban ellentmondásosak voltak, illetve ellentétben álltak tanú3 tanúvallomásával. Mindezek alapján azt állapította meg, hogy az alperes a fiatal munkavállalók egyéni adottságaihoz mért részletes, jogszabályi előírásoknak megfelelő munkavédelmi oktatást nem tartott, azok tartalma oktatási napló hiányában nem volt megállapítható, az alperes kijelentései munkavédelmi oktatásnak nem minősültek.

[20] Az alperes kimentését nem eredményezte az a hivatkozása sem, hogy a felperes a balesetet kb. egy órával megelőzően elfogyasztott egy 0,5 literes dobozos sört és emiatt alkoholos befolyásoltság alatt állt, ami vétkes közrehatást eredményezett. Az alkoholfogyasztásról tanú1 és tanú3 tanúvallomása ellentétes volt, e körben a szembesítés eredményre nem vezetett. A becsatolt rendőri jelentés szerint a felperes véralkoholszintje 0,1 ezreléket, azaz méréshatár alatti értéket mutatott, ennek értelmében a felperes nem állt a balesetkor alkoholos befolyásoltság alatt, amit a munkabiztonsági szakértői vélemény és a szakértő meghallgatása is alátámasztott.

[21] Úgy foglalt állást, hogy még ha a nagy súlyú és méretű betondarab ledobásában volt is a felperes magatartásában az általános élettapasztalatot figyelmen kívül hagyó momentum, az másodlagosnak minősült a munkáltató kötelezettségeinek megszegéséhez képest. E körben azt hangsúlyozta, hogy az Mvt. 2. §-a értelmében a munkavállalók szabályellenes magatartása nem mentesíti a munkáltatót a felelősség alól. A munkavédelmi előírások maradéktalan betartásának hiányában a felperes vétkes magatartásán alapuló kármegosztás alkalmazására nem volt jogszerű lehetőség.

[22] Az alperes érveivel szemben a kártérítés alól részbeni mentesítést eredményező, rendkívüli méltánylást érdemlő körülményt nem észlelt. Úgy foglalt állást, hogy az alperes keresőtevékenységet folytat, jövedelemmel rendelkezik, a munkáltató részéről a jogsértések kiemelkedően jelentős súlyúak voltak, ahogy a jogsértés következményei is, és nem hagyhatta figyelmen kívül azt sem, hogy az alperes a havi 100.000 forintos marasztalást tartalmazó ideiglenes intézkedést sem önként, hanem a végrehajtási lap kibocsátása után teljesítette.

[23] Az összecszerűség körében a jövedelempótló kártérítés mértékének megítélésénél a Ptk. 6:528. § (3) bekezdése szerinti szabályt nem tudta alkalmazni, így a jövedelemkiesés összegét mérlegeléssel állapította meg. A minimálbér alkalmazását azért mellőzte, mivel a felperes ettől eltérő összegeket igazolt a Központi Statisztikai Hivatal (a továbbiakban: KSH) adataira történő utalással a vezeték- és csőhálózat szerelő munkakör

vonatkozásában, életkor és területi bontás szerinti megosztásban. Ezen adatok alapján mérlegeléssel elfogadta azt, hogy a felperes a baleset előtt folytatott iskolai tanulmányai szerinti végzettsége alapján havi bruttó 250.000 forintot a munkába állása esetén megkereshetett volna. A felperest az önálló mozgásképesség, önellátó és önkiszolgáló képesség hiánya, a secunder betegségek és a 2020. szeptember 15. napjától véleményezett 70 %-os össz-szervezeti egészségkárosodás miatt kárenyhítési kötelezettség nem terhelte, így a jövedelempótló kártérítés összegét csökkenteni nem lehetett. A felperes ezen a jogcímen igényét bruttó összegben felhívás ellenére sem jelölte meg, így a felperes által a kereseti kérelmében meghatározott nettó havi 250.000 forintot bruttó összegnek tekintette és abból az alperes hivatkozása alapján levonásba helyezte az Mt. 172. § (1) bekezdés a) pontja alapján a felperes részére 2020. november 7-től folyósított havi 41.800 forint rokkantsági járadékot és – helyesen ezt megelőzően – a 2020. január 1. napjától folyósított havi 29.891 forint összegű fogyatékossági járadék összegét.

[24] Rámutatott, hogy a felperes a lejárt és járadékként is igényelt költségpótló kártérítést általános kártérítésként terjesztette elő, mivel az állapotának változása miatt az ezzel összefüggő költségek indokoltságát igen, de annak tételes összegét nem tudja igazolni. A felperes nagyszámú, a társadalombiztosítás által nem támogatott orvosi kezelést (neurológia, fizioterápia, gyógytorna), és ahhoz kapcsolódó betegszállítást igazoló okirati bizonyítékot, illetve nagyszámú patikai számlát csatolt és a felmerült költségekről táblázatos kimutatást készített. A számlákból, a szolgáltatások egységárából és a felmerülések gyakorisága alapján megállapította, hogy a költségek havi összege meghaladja a kereseti kérelemben megjelölt költségpótló járadék összegét, az indokoltságát az orvosszakértői vélemény alátámasztotta. A felperes az összegszerűség meghatározása során a szükséges mértéktartás elvét megtartotta, a perben nyilvánvalóvá vált, hogy a kár mértéke nem számítható ki [3/2018. (IX. 17.) KMK vélemény 8. és 18. pontja].

[25] Kiemelte, hogy a felek nem jelölték meg pontosan, hogy a perindítást megelőzően, illetve az ideiglenes intézkedés alapján az alperes milyen összeget fizetett meg a felperesnek. Az alperes beszámítási kifogást nem terjesztett elő, felhívás ellenére sem csatolt a teljesítésről okirati bizonyítékokat, így a teljesítést hivatalból figyelembe venni nem tudta [6/2016. (XI. 28.) KMK vélemény 5. pontja]. Mindezek alapján 2020. július 1-jétől 2020. október 30-ig a felperes számára folyósított 29.891 forint fogyatékossági támogatást levonva 4 x 220.109 forinttal számolta ki a lejárt jövedelempótló járadékot. 2020. november 7-től a felperesnek járó 41.800 forint rokkantsági járadék figyelembevételével a havi jövedelempótló-járadék összegét 178.309 forintban állapította meg, így 2020. július 1-jétől az ítélelhezatalig a lejárt jövedelempótló-járadékot összesen 6.764.633 forintban határozta meg.

[26] 2020. szeptember 12-től a kereseti kérelemmel egyezően havi nettó 150.000 forinttal számolva határozott az ítélelhezatalig a felperesnek járó költségpótló járadék lejárt összegéről, nettó 5.160.000 forint összegben.

[27] A perben beszerzett orvosszakértői véleményt aggálytalannak fogadta el, arra a feleknek nem volt észrevételük. Az orvosszakértői vélemény szerint a baleset, illetve a baleset

során elszenvedett sérülések következményei és a felperes jelenlegi állapota között az ok-okozati összefüggés megállapítható, a felperes baleset okozta egészségkárosodása a balesetkor 80 %-ot meghaladó mértékű volt, jelenleg pedig a 70 %-ot eléri. A nyaki csigolyatestek elmozdulása, darabos törése, a háti VIII. segmentumtól lefelé a testen teljes érzéskiesés, a felső végtagok mozgászavara, az alsó végtagok teljes mozgásképtelenség által jelölt sérülései maradandó károsodást jelentenek, míg a többi sérülés gyógytartama 2-3 hétben, 3-4 hétben, 6-8 hétben jelölhető meg. A felperes önálló életvitelre, segédeszközök igénybevételére más személy közreműködése nélkül nem képes, az önkiszolgálási képessége részlegesen hiányzik, mások segítsége nélkül nem képes vagy részlegesen képes étkezni, tisztálkodni, öltözködni, a szükség szerinti segédeszközök mellett közlekedni. Mindezek miatt a felperes életmódja, életvitele súlyos mértékben megnehezült, a felperes állapota végállapot. A felperes 2020. szeptember 12-ig rendszeres orvosi kezelésre szorult, ezt követően véghatáridő nélkül – jelenleg is – egészségügyi gyógyintézeti elhelyezésen kívüli ápolásra, gondozásra szorul. A megváltozott életkörülményekre figyelemmel az életminőség súlyos csökkenése, az immobilizáció miatt sekunder betegségek, komplikációk és/vagy kórállapotok kialakulása nem zárható ki, ezáltal a folyamatos kezelések, terápiák megakadályozhatják és/vagy csökkenthetik ezek kialakulásának veszélyét. A felperes maradványállapotainak szintentartásához és a szövődmények, komplikációk, megbetegedések és/vagy kórállapotok megelőzése indokoltá teszik a tb ellátásokon túl az eddigiekben igénybevett kezelések, neurológiai és fizioterápia, gyógytorna ellátások további igénybevételét.

[28] A felperes egészségi állapotát érintő orvosszakértői megállapításokon túl a sérelemdíj meghatározásakor figyelembe vette a felperes balesetet megelőző állapotát. E körben a tanúvallomások azt igazolták, hogy a felperes az életkorának megfelelően életvidám, korábban sportoló, a tanulmányai szerinti szakmájában elhelyezkedni kívánó fiatal volt, korábbi testi megbetegedéseket az orvosszakértői vélemény nem rögzített. tanú3 és törvényes képviselő1 tanúvallomása igazolta a balesetből fakadó jogsértés felperesre és környezetére gyakorolt hatását és azt, hogy a felperest ténylegesen gondozó törvényes képviselő1 a munkaviszonyát a gondozás miatt kénytelen volt feladni.

[29] A sérelemdíj összegének megállapítása során figyelemmel volt a jogsértés súlyára, az alperes felróhatóságának mértékére, a jogsértésnek a felperesre és környezetére gyakorolt hatására és arra is, hogy a megítélt összeg valóságos elégtételt nyújtson a személyiségi jogsértéssel okozott hátrány, a sérelem kielégítésére, egyben az a jogsértés szankcionálására alkalmas legyen. A felperes a baleset bekövetkeztekor 18. életévét még be nem töltött kiskorú volt, az Alaptörvény 2. cikkében meghatározott élethez és testi épséghez való, azaz az egyik leglényegesebb személyiségi joga sérült véglegesen a maradandó és súlyos egészségkárosodás elszenvedésével. A jogsértő magatartáshoz az alperes súlyos munkavédelmi szabályszegései vezettek, a kötelező munkavédelmi előírások maradéktalan betartása esetén a baleset nagy valószínűséggel elkerülhető lett volna. A sérelemdíj összegét növelő tényezőként vette figyelembe, hogy a felperes folyamatos egészségügyi ellátásra szorul, a balesettel összefüggésben műtéteken esett át, munkát végezni nem képes, a jövőre vonatkozó kilátásai rendkívüli módon beszűkültek, önellátásra, önálló munkavégzésre alkalmatlanná vált. Mindez nemcsak fizikai, hanem jelentős pszichés megterhelést is jelent számára az orvosszakértői vélemény szerint, különösen úgy, hogy az orvostudomány jelenlegi állása szerint javulás 3-10, illetve 10-15 éven belül csak az aktív robotikus ortézisek/humán exoskeletonok alkalmazásától várható. A balesetnek a felperes környezetére gyakorolt hatása

körében kiemelte tanú³ és törvényes képviselő¹ életminőségének változását, akik a felperes ellátására irányuló áldozatos tevékenységet végeznek és ez perbenállásuk nélkül is értékelhető a 3/2018. (IX. 17.) KMK vélemény 9. és 11. pontja értelmében. A sérelemdíj összegét csökkentő tényezőt nem észlelt, így az eset összes körülményeinek értékelésével a sérelemdíjat a kereseti kérelemnek megfelelő összegben ítélte meg.

Az alperes fellebbezése

[30] Az alperes elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a marasztalási összegek mérséklését kérte, oly módon, hogy a lejárt jövedelempótló kártérítés összegét 2.220.000 forintra, a lejárt költségpótló kártérítés összegét 1.700.000 forintra, a havonta fizetendő jövedelempótló kártérítési járadék mértékét havi 60.000 forintra és a költségpótló kártérítési járadék mértékét havi 50.000 forintra, továbbá a sérelemdíj összegét 3.000.000 forintra kérte leszállítani. Erre figyelemmel kérte a perköltség, a szakértői díj és illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezéseket is felülbírálni.

[31] Kifogásolta, hogy a jövedelempótló és költségpótló kártérítés összegének mértékét az elsőfokú bíróság mérlegeléssel állapította meg és tévesen jutott az elsőfokú bíróság arra az álláspontra, hogy a felperes teljes kárát megtéríteni köteles. Hangsúlyozta, hogy a felperes előadása szerint 2021. január 1-jétől 2021. november 30. napjáig összesen 7.386.600 forint költsége merült fel, ebből számlákkal azonban mindösszesen 1.202.455 forintot igazolt.

[32] Kifejtette, hogy a felperes a káresemény bekövetkezésében vétkes magatartásával jelentősen közrehatott, a káresemény előtt közvetlenül alkoholt fogyasztott, az utasításokat nem vette figyelembe, azokkal ellentétesen viselkedett, különös tekintettel arra, hogy a munkáltató távollétében a munkavállalóknak ebédszünetet kellett volna tartani és mindenképpen megvárni a fődémbontás folytatásával a munkáltató visszatérését. Ezen utasítások és a munkavégzés szabályainak betartásával a baleset elkerülhető lett volna.

[33] Álláspontja szerint a kár bekövetkeztét elhárítani nem tudta, az a felperes elháríthatatlan magatartása miatt következett be. A felek közötti felelősség megosztására figyelemmel, valamint a jelenlegi jövedelmi viszonyaira és a munkáért járó díjazáshoz képest is eltúlzott összegeket számított fel a felperes. A megítélt összegek megfizetése az alperes létfenntartását veszélyeztetné, mindezt a körülmény igazolta is az elsőfokú eljárásban, mely szerint 2020-ban 2.755.800 forint éves, azaz havi 229.650 forint jövedelme volt. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság teljesítőképességének vizsgálatát teljes mértékben mellőzte.

[34] Vitatta azt, hogy teljes felelősségét a baleset kapcsán elismerte, a munkavédelmi hatóság előtt tett tanúvallomásában és a büntetőügyben is azt hangsúlyozta, hogy a baleset megtörténtét rendkívül sajnálja, az események lelkileg és idegileg is megviselték, a családnak a balesetet követően az azonnali költségek fedezésére rögtön pénzt juttatott, felelősségét a

munkaügyi szabályok részbeni mulasztása körében elismerte, azt pótolta is, de a munkavállalók az utasításaitól eltértek és ez vezetett a balesethez.

[35] Vitatta a sérelemdíj mértékét, figyelemmel arra, hogy az a bírói gyakorlat alapján eltúlzott. Az igazságügyi munkabiztonsági szakértő szakvéleményében megjelölt munkavédelmi eszközök nem sok eséllyel akadályozták volna meg a baleset megtörténtét, a védőháló nem lett volna alkalmas megállítani az összesen 120-140 kilogramm súly lezuhanását. A felperes a gerincsérülést sisak vagy bakancs használata mellett is elszenvedte volna. A munkavégzés szabályait a fiatal munkavállalók súlyosan és abban a rövid időben szegték meg, amikor nem tartózkodott a helyszínen, így nem volt képes figyelmeztetni az utasításellenes munkavégzésre, illetve annak befejezésére, holott ekörben egyértelműen azt az utasítást adta, hogy távollétében munkát ne végezzenek.

[36] Elsődleges fellebbezési kérelme jogi érveléseként utalt az Mt. 166. § (2) bekezdésére, az MK 29. számú állásfoglalásra, az 1/2018. (VI.25.) KMK véleményre, mely rendelkezések alapján megállapítható, hogy a felperes vétkes magatartása igazolható, a kárt kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartása okozta álláspontja szerint. Hangsúlyozta, hogy védőháló, vagy sisak, illetve a figyelmeztető táblák kihelyezése esetén sem lett volna elkerülhető a baleset. A munkáltatói mulasztások, így a törvényes képviselő írásbeli engedélyének elmaradása a munkavégzés kapcsán, illetve az adóhatósághoz történő bejelentési kötelezettség hiánya nem befolyásolták a történeteket.

[37] A másodlagos fellebbezési kérelem indoklásául az Mt. 167. § (2) bekezdésére, az MK 31. számú állásfoglalásra, a Ptk. 6:525. § (1) és (2) bekezdésére, valamint az 1/2018. (VI.25.) KMK véleményre utalva előadta, hogy amennyiben a felelősség alól magát kimenteni nem tudja, úgy a kármegosztás szabályai alkalmazandók és az alperes objektív felelősségét kell egybevetni a felperes vétkes közrehatásával. Ezt erősíti a bírói gyakorlat (BH2009. 123., BH2005. 192.), amely szerint a károsultnak az általános élettapasztalatot kirívóan figyelmen kívül hagyó és ezért vétkes magatartása esetében kármegosztásnak van helye. A perbeli munkafolyamat különleges szakértelmet nem igényelt, a felperes a szakközépiskolában építkezési feladatokhoz kapcsolódó tapasztalatokat szerzett, emellett a megfelelő utasítást a munkavállalók megkapták. A majdnem felnőtt életkorú személytől elvárható volt, hogy előre lássa annak következményét, ha egy közel 70 kilogramm súlyú betondarabot hat méter magasból, a tető széléről lendítve próbál lehajítani, tudva azt, hogy egyben el is tért a munkáltatótól kapott utasítástól. Mindezeket a felperes figyelmen kívül hagyta, az általánosan elvárható magatartást nem tanúsította, ugyanakkor alkoholt fogyasztott a munkáltató távollétében, társával veszélyhelyzetet alakított ki. szakértő szakértői véleményében pedig az összes körülményt mérlegelve a baleset bekövetkezésének a felelősségi kérdését 70 % alperesi és 30 % felperesi közrehatással véleményezte.

[38] Az elsőfokú bíróság a szakértő felelősségmegosztására vonatkozó megállapítását teljeskörűen mellőzte, holott a felperes közrehatására tekintettel a szakértő által meghatározott százalékos arányban a kármegosztás indokolt. Ezt megalapozza a felperes súlyos és bizonyított utasításellenes magatartása, ami abban nyilvánult meg, hogy nem

tartotta be az alperesi utasítást, hogy a munkáltató távollétében munkát a tetőn ne végezzenek, a betondarabokat a sittedobó csövön keresztül juttassák a konténerbe, miután apró darabokra törték. tanúl a nyomozati eljárás során 2018. december 10-én tett tanúvallomásában igazolta, hogy a munkáltatói utasításokat a munkavállalóknak megadta és számos alkalommal figyelmeztette őket a veszélyekre. Ezzel egyezően nyilatkozott tanúl a munkaügyi hatóság által végzett vizsgálat során is, előadva, hogy az épületgépészeti szakközépiskolai szakmai gyakorlaton gépeket használtak és orvosi alkalmassági igazolással is rendelkeztek, amiről a munkáltatót is tájékoztatták. Mindezekből megállapítható, hogy a felperes szóbeli munkavédelmi oktatásban részesült és ezek megszegésével következett be a baleset, amelynek elhárítására a munkáltatónak nem volt lehetősége.

[39] A károsult vétkességét a sérelemdíj összegének mérlegelés útján történő megállapítása során is figyelembe kell venni, ellentétben az elsőfokú bíróság értékelésével.

[40] Fenntartotta azt a nyilatkozatát is, hogy személyében rendkívüli méltánylást érdemlő ok áll fenn, tekintettel arra, hogy vagyoni helyzete alapján a megítélt összegű kártérítés és sérelemdíj saját maga és családja létfenntartását veszélyeztetné. Előadta, hogy egyéni vállalkozóként dolgozik. A baleset óta feleségével elváltak, azáltal, hogy fia egyik legjobb barátja volt a felperes, életében jelentős törést okozott a baleset, és jelentős ideig dolgozni sem volt képes. Az az összeg, amelyre mérsékelni kérte a marasztalási összeget még így is majdnem eléri átlagos havi jövedelmének 50 %-át.

A felperes fellebbezési ellenkérelme

[41] A felperes az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

[42] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a döntéshozatalhoz szükséges bizonyítási eljárást megfelelően lefolytatta, helyes és okszerű következtetéseket levonva állapította meg az alperes kártérítési felelősségét. A bizonyítási eljárás részeként szakértői vélemények készültek, azok egyike az alperes észrevételei alapján kiegészítésre került és a munkavédelmi szakértőt az elsőfokú bíróság tárgyaláson is meghallgatta, így a szakértői vélemények aggálytalannak minősülnek. Az alperes alaptalanul és iratellenesen állítja, hogy a perbeli magatartása a legkisebb mértékben is közrehatott a baleset bekövetkeztében, valótlan és iratellenes az az állítás is, hogy alkoholt fogyasztott és az alperes utasításait nem vette figyelembe. Az alkoholfogyasztást kizárólag az elfogultnak nem tekinthető tanúl tanú állította. Az alperes elmulasztotta a munkavédelmi előírások betartását, a megfelelő és előírt munkavédelmi feltételeket nem biztosította, a munkavégzésre vonatkozóan semmiféle szakszerű utasítást nem adott. A munkavédelmi felügyeleti eljárás az alperes felróható, jogellenes magatartását megállapította, az alperesi szabályszegés miatt büntetőeljárás is indult, a felelősség megállapítására a vádemelés elhalasztására figyelemmel nem került sor. Mindez az alperes részéről a kárfelelősség alóli kimentést nem eredményezi.

[43] Ugyancsak megalapozatlan az alperesnek a kártérítés összege körében a jelenlegi jövedelmi viszonyokhoz, illetve a munka helyett járó díjazáshoz képest eltúlzott mértékre vonatkozó hivatkozása, ahogy a rendkívüli méltánylást érdemlő körülmény sem állt fenn esetében. Az alperes teljesítőképességével kapcsolatban nem hagyható figyelmen kívül az a jogszabályi kötelezettség, miszerint az folytathat építőipari kivitelezési tevékenységet, aki megfelelő felelősségbiztosítással rendelkezik. Ezen kötelezettség elmulasztásával az alperes saját magát hozta hátrányos helyzetbe és a Ptk. 1:4. § (2) bekezdésében foglaltak alapján eredményesen nem hivatkozhat a mentesítésére. Az alperes jövedelmi viszonyai vonatkozásában a 2020. évi jövedelmére vonatkozó állítása életszerűtlen és egyben valótlan is. Az alperes tévesen és iratellenesen állítja, hogy mulasztásai nem befolyásolták a baleset bekövetkeztét. A szakértői véleménynek a baleset bekövetkezésével kapcsolatos közrehatás mértékével összefüggő hivatkozása félrevezető, a munkavédelmi előírások megszegése, azok elmulasztása a kármegosztás alkalmazhatóságát kizárja.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[44] A fellebbezés nem alapos.

[45] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a bizonyítékok polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül. Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a Pp. 279. § (1) bekezdésének megfelelő mérlegelése alapján érdemben is megalapozott döntést hozott.

[46] Az Mt. 166. § (1) bekezdése alapján a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt. A munkáltató felelőssége objektív, kártérítési felelőssége a munkaviszony alapján a munkavédelmi szabályok betartására tekintet nélkül fennáll. E szigorú felelősség alól csak az Mt. 166. § (2) bekezdése szerinti esetben mentesülhet a munkáltató, amennyiben bizonyítja, hogy a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, vagy ha a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Az alperes a perben ez utóbbi mentesülési okra hivatkozott.

[47] Az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy az Mt. 166. § (2) bekezdés b) pontja szerinti mentesülés feltétele, hogy a balesetnek ne legyen olyan oka, amely a munkavállaló magatartásán kívül esik és az ok a munkáltató részéről objektíve elháríthatatlan legyen.

[48] Az Mt. 51. § (3) bekezdése értelmében a munkavállalót csak olyan munkára lehet alkalmazni, amely testi alkatára, fejlettségére, egészségi állapotára tekintettel rá

hátrányos következményekkel nem járhat, a (4) bekezdés szerint a munkáltató biztosítja az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit. Az erre vonatkozó részletes szabályokat a Mvt., valamint a kapcsolódó szabályok állapítják meg. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes mentesülését kizáró, meghatározó munkavédelmi szabály az Mvt. 49. § (1) bekezdés b) pontja, illetve a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet (továbbiakban: NM rendelet) 1. § o) pontja, 16. §-a, továbbá annak a 4. és 8. számú melléklete, amely munkavédelmi előírások megszegését a kirendelt munkavédelmi igazságügyi szakértő is rögzítette szakvéleményében.

[49] Az Mvt. 49. § (1) bekezdés b) pontja szerint a munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha foglalkoztatása az egészségét, testi épségét, illetve a fiatalokú egészséges fejlődését károsan nem befolyásolja. Az NM rendelet 1. § o) pontja alapján a fiatalokú munkavállaló a sérülékeny munkavállalói csoportba tartozik, aki számára a 8. számú melléklet 1.3. pontja alapján tiltott a saját egészsége, testi épsége szempontjából az átlagosat meghaladó mértékű kockázattal járó munka és ilyennek minősülnek a 4. számú mellékletben szereplő tevékenységek, többek között a magasban végzett munka. Az NM rendelet 16. §-a ezen felül azt a tilalmat is rögzíti, hogy az a munkavállaló, tanuló, hallgató, állásukereső, aki az előzetes, időszakos, soron kívüli munkaköri, szakmai, illetve az a munkát végző személy, aki az előzetes, soron kívüli személyi higiénés alkalmassági vizsgálaton nem vett részt, vagy nem alkalmas minősítést kapott, az adott munkakörben nem foglalkoztatható, szakmai képzésben nem részesíthető, a munkaterületen nem foglalkoztatható, tevékenységet nem folytathat.

[50] Mindezekből következően a balesethez az alperesnek az az alapvető és súlyos munkavédelmi szabályszegése vezetett, hogy a munkavédelmi – fent említett – tiltó szabályok ellenére a baleset bekövetkezésekor fiatal munkavállalónak minősülő [Mt. 294. § a) pontja] felperest magasban végzett munkára alkalmazta. E súlyos szabályszegés hiányában a baleset nem következik be, ezért sem az alperes mentesülésének, sem a kármegosztás alkalmazásának jelen esetben nincsen helye.

[51] Az előbbieket hangsúlyozása mellett az alperes részéről további munkavédelmi szabályszegések is megállapíthatóak, amelyek közvetlenül hozzájárultak a baleset bekövetkezéséhez. Az Mvt. 50. §-a értelmében a munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek ellátására egészségileg alkalmas, rendelkezik az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal. Az Mvt. 55. § (1) bekezdés a) pontja előírja, hogy a munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló munkába álláskor elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat. Az oktatást rendszeres munkaidőben kell megtartani, és szükség esetén időszakonként – a megváltozott vagy új kockázatokat, megelőzési intézkedéseket is figyelembe véve – meg kell ismételni. Az oktatás elvégzését a tematika megjelölésével és a résztvevők aláírásával ellátva írásban kell rögzíteni.

[52] Az a körülmény, hogy a munkavállaló az iskolai tanulmányai során bizonyos munkavédelmi szabályokat megismer, nem mentesíti a munkáltatót a munkavédelmi oktatásra vonatkozó kötelezettsége alól. A baleset bekövetkezte után a rendőrségi eljárásban meghallgatott két munkavállaló egyezően adta elő, hogy az alperestől mindössze olyan figyelmeztetése hangzott el, hogy „vigyázzanak a tetőn, ne menjenek a szélére, ne bohóckodjanak, ne ökörködjének”, ami nyilvánvalóan nem minősül munkavédelmi oktatásnak.

[53] Hivatkozik ezen túl a másodfokú bíróság az Mvt. 57. § (1) bekezdésére, amely szerint a munkáltatónak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés munkáltatói feladatainak teljesítése érdekében jogszabályban meghatározott szakképesítési feltételekkel rendelkező munkavállalót kell kijelölnie, vagy a (2) bekezdés szerint külső szolgáltatót polgári jogi szerződéssel kell alkalmazni. A munkavédelmi oktatás megtartására tehát kizárólag megfelelő szakképesítéssel rendelkező munkavállaló jogosult, ennek hiányában a munkáltatónak ilyen ismeretekkel bíró szolgáltatóval kell szerződést kötni. Az alperes személyes előadása szerint, amit a 38. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített az elsőfokú bíróság, betonfödém bontást korábban nem végzett, és ez az épületbontási munka nem tartozik a tevékenységi körébe sem az iratok szerint. Ebből következően az alperes nem is rendelkezett azokkal az ismeretekkel, amelyek a munkavállalók munkavédelmi oktatásához szükséges lett volna.

[54] Ezen kívül a baleset bekövetkezéséhez hozzájárultak a további munkavédelmi szabályszegések is. Így hivatkozik a másodfokú bíróság az Mvt. 28. § (1) bekezdésére, amely kimondja, hogy az olyan munkahelyen, ahol be- vagy leesési veszély van, vagy a munkavállalót és munkavégzés hatókörében leeső tárgyak veszélyeztetik, elkerítéssel, lefedéssel, vagy más alkalmas módon kell a védelemről gondoskodni. Ehhez kapcsolódóan kell utalni az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet 4. számú melléklet III. fejezet 5. pontjára, ami a magasból való leesés elleni védelemmel kapcsolatos szabályokról rendelkezik. A munkavédelmi szakértői vélemény rámutatott, hogy az előírások szerint a tetőn végzett munka során a tető szélétől két méteres biztonsági távolságra jelző korlátot kell elhelyezni, ami jelzi a megközelítési határt és ennek megfelelően a ledobó felső része is megfelelő távolságra kerül a tető szélétől. A perbeli esetben ezen előírások megszegésével a veszélyes mélység szélén elhelyezett ledobó minden védelem nélküli megközelítése kifejezetten életveszélyes helyzetet teremtett. Amennyiben ugyanis nincs védő- vagy jelzőkorlát, vagy ha a jelzőkorlát és az épület széle között kell tartózkodni, leesés elleni egyéni védőeszközt, így munkaövet, biztonsági hevederzetet, zuhanásgátlót kell alkalmazni. Erre tartalmaz kötelezést a rendelet 4. számú melléklet I. fejezet 19.2. pontja és a munkavédelmi igazságügyi szakértői vélemény alapján az is megállapítható, hogy az adott esetben volt lehetőség kikötési pont kialakítására, ahova ezeket az egyéni védőeszközöket rögzíteni lehetett volna. A baleset közvetlen kiváltó oka a szakértői vélemény szerint a leesés elleni védelem teljes hiánya volt.

[55] A baleset bekövetkezéséhez vezetett az a körülmény is, hogy a felperes és társai nem ismerték a közös anyagmozgatás szabályait, amiről a munkavédelmi oktatás keretében kell a szükséges ismereteket átadni a munkavállalók részére, ez a perbeli esetben elmaradt az alperes részéről. A balesetet kiváltó munkáltatói szabályszegésnek minősült az alperes részéről az is, hogy a munkavégzést távollétében nem tiltotta meg. Az alperes ettől eltérő azon állításának, miszerint a munkavégzést távozásakor megtiltotta, ellentmond a 2019. július 25-i gyanúsítottai meghallgatása során tett előadása. Ebből egyértelműen megállapítható, hogy a felperes és társai felé tiltás nem hangzott el a részéről.

[56] Az Mt. 167. § (2) bekezdése mentesíti a munkáltatót a kár azon részének megtérítése alól, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása okozott.

[57] A fent kifejtettek alapján, különös figyelemmel arra, hogy a felperes magasban egyáltalán nem végezhetett volna munkát, továbbá a szabályos és biztonságos munkavégzéshez szükséges oktatásban sem részesült, nincs olyan vétkes magatartás, azaz kötelezettségszegés, vagy szabályszegés a részéről, amely kármegosztás alapjául szolgálhatna. Ilyet a szakértői vélemény sem jelölt meg, ezért az abban rögzített kármegosztási arány nem értékelhető, különös tekintettel arra is, hogy annak meghatározása egyébként is a bíróság feladata. A felperes a baleset időpontjában fiatalos volt, a kellő munkavállalói ismerettel, tapasztalattal, de életkorából adódóan a balesettel érintett munkafolyamatra nézve általános élettapasztalattal sem rendelkezett. Ezért az alperes megalapozatlanul hivatkozott az általános élettapasztalattal szembemenő felperesi magatartásra, emiatt a kármegosztás körében felhívott eseti döntések jelen ügyben nem lehetnek irányadók.

[58] Az összecszerűség kapcsán az alperes az elsőfokú bíróság mérlegelésének jogszerűtlenségére utalt a fellebbezésében az alátámasztó jogi indokolás nélkül, valamint arra, hogy a balesettel okozati összefüggésben felmerült költségeknek csak egy részét igazolta a felperes. A másodfokú bíróság teljeskörűen egyetértett az elsőfokú bíróságnak a kártérítési mértékére vonatkozó döntésével és csupán az alábbiakat emeli ki.

[59] A károsult költségeit a károkozó a teljes kártérítés elve alapján köteles megtéríteni. A kártérítés mértékéről és módjáról az Mt. 169-177. §-ai rendelkeznek, a 177. § rögzíti, hogy a kár megtérítésére egyebekben a Ptk. 6:518-534. §-a szabályait kell alkalmazni. Az elsőfokú bíróság a jövedelempótló kártérítés összegének meghatározása körében részletes indokolást adott, helyesen, a bírói gyakorlatnak megfelelően vette figyelembe, hogy a felperes a szakképzettség megszerzése előtt vált teljesen munkaképtelenné, ezért az elmaradt jövedelem összegét csak mérlegeléssel lehetett megállapítani. A gyógykezelésekkel összefüggésben felmerült költségek a Ptk. 6:522. § (2) bekezdés c) pontja szerinti, a károsultat ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez szükséges költségnek minősülnek. A költségek a bizonyítási eljárás alapján állapíthatók meg, indokoltságát a szakvélemény, azok tényleges felmerülését a tanúvallomások igazolják [a munkáltató egészségkárosodásért fennálló kártérítési felelőssége összecszerűségének egyes kérdéseiről szóló 3/2018. (IX. 17.) KMK vélemény 7. pontja]. Nem akadályozza ezért a költségek megtérítésére kötelezésnek a

bírói gyakorlat szerint az a körülmény, amennyiben nincs valamennyi, a károsodással felmerült költség számlával igazolva.

[60] A perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény alátámasztotta, hogy a felperes – a tb ellátásokon túl – folyamatos kezelésekre, terápiákra szorul maradványállapota szintentartása, illetve az immobilizáció miatt szekunder betegségek, komplikációk, és/vagy kórállapotok kialakulásának veszélye és annak megelőzése miatt. tanú3 és törvényes képviselő1 tanúk – akik a felperessel egy háztartásban élnek jelenleg is – vallomásukkal igazolták, hogy a felperes állapota szintentartásához folyamatosan rehabilitációs kezeléseken vesz részt. A társadalombiztosítás által nyújtott térítésen, illetve szolgáltatáson túlmenően is érvényesíthető költség iránti igény, ennek összege nem irányulhat a kellő mértéktartást meghaladó igények kielégítésére [3/2018. (IX. 17.) KMK vélemény 8. pontja]. A becsatolt számlák és a felperes által költségei összesítésére készített kimutatás alapján az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást úgy, hogy a felperes költségei felmerülését megfelelően igazolta és a kezelések gyakoriságára és speciális jellegére (fizioterápiás gyógytorna, neurológiai szakellátás és ezekhez szükségszerűen kapcsolódó betegszállítás) figyelemmel összegét a kellő mértéktartással terjesztette elő. Azt, hogy a hivatkozott kezeléseket igénybe veszi a felperes, igazolja az a körülmény is, hogy a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának a mértéke a baleset bekövetkeztéhez képest valamelyest javult.

[61] Az Mt. 167. § (3) bekezdése lehetőséget ad a bíróságnak, hogy a munkáltatót rendkívüli méltánylást érdemlő körülmények alapján a kártérítés alól részben mentesítse. Ennek során azonban nem kizárólag a felek vagyoni helyzetét, hanem a jogsértés súlyát, a kártérítés teljesítésének következményeit is értékelni kell. Az adott esetben megállapítható, hogy a balesethez egyértelműen az alperes kirívóan súlyos és alapvető munkavédelmi szabályszegései vezettek, aminek következtében a fiatalkorú felperes teljesen munkaképtelenné vált, állapotának karbantartásához nélkülözhetetlen a megállapított összegű költségeknek a biztosítása. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyezően olyan kivételes körülményt, amely rendkívüli méltánylást megalapozna, nem észlelt és nem látott lehetőséget a kártérítés alóli részbeni mentesítésre sem.

[62] Az Mt. 9. § (1) bekezdése értelmében a munkavállaló személyiségi jogainak megsértése esetén a Ptk. 2:42-54. §-a, illetve a 2:52. § (2)-(3) bekezdése és a 2:53. §-a alkalmazandó, ahogy arra helytállóan utalt az elsőfokú bíróság és e vonatkozásában is részletesen és helytállóan indokolta a döntését, okszerűen értékelte azt, hogy a testi épség, egészség súlyos sérelme milyen következményekkel jár a felperes jövőbeni élete szempontjából, ezért annak módosítását semmilyen körülmény nem alapozta meg. A sérelemdíj az emberi személyiség értékminősége változásának kompenzálása, mely akkor állapítható meg, ha a személyiséget jellemző helyzet a korábbihoz képest hátrányosan változik meg. A sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel egy összegben határozza meg. A pénzben meghatározott összeg a jellegét tekintve kárpótlás, elégtétel az elszenvedett nem vagyoni hátrányért; a személyiségi jog körébe került sérelemdíj jogintézménye közvetett kompenzáció és egyben magánjogi büntetés. A felperest ért hátrányok mélységét és tartalmát figyelembe

véve a másodfokú bíróság teljeskörűen egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperesnek a balesettel ok-okozati összefüggésben kialakult maradandó egészségkárosodása miatt a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi joga oly mértékben sérült, hogy a részére emiatt sérelemdíj jogcímén – a kereseti kérelemmel azonos összegben – nyújtott kompenzáció semmiképp sem tekinthető eltúlzottnak.

[63] Kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy a baleset a felperest még fiatakorúként érte a nagyon súlyos testi fogyatékkosságot eredményező baleset, ami miatt a jövőben teljes értékű egészséges, korlátozásmentes életet nem tud élni. Értékelni kell, hogy a felperes olyan súlyos sérüléseket szenvedett el, hogy közel két évig rendszeres orvosi, gyógyintézeti kezelésekre, műtéti eljárásokra szorult, és folyamatosan – jelenleg is – gyógyszerek (fájdalomcsillapítók, szív-, keringés-, légzéstámogatók, csontritkulás elleni, urogelitalis és gasztrointesztirális traususra ható) szedése indokolt. A felperes jelenlegi 70 %-os össz-szervezeti egészségkárosodását végállapotként véleményezte az orvosszakértő, önálló életvitelre nem képes, a mindennapi életvitelhez szükséges tevékenységeket is csak segítséggel és oly módon tudja elvégezni, hogy az ehhez szükséges segédeszközök használatához is más személy közreműködését kell igénybe vennie. Az adott esetben a jogsértés következményei tartósan fennmaradnak annak súlyossága folytán, a felperesre gyakorolt hatása mindennapjaira véglegesen kihat. A nehézségek a felperes életének minden területét érintik, így magánéletét, társas kapcsolatait, munkavállalási lehetőségeit, szabadidős tevékenységeit és megakadályozzák abban, hogy felnőttként önálló, korlátozásoktól mentes életet élhessen.

[64] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében helyes indokaira tekintettel helybenhagyta, egyebekben nem érintette.

Záró rendelkezések

[65] Az eredménytelenül fellebbező alperes köteles a felperes másodfokú perköltségének viselésére a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján. Ennek mértékét a másodfokú bíróság a felperes Pp. 81. § (1) bekezdése szerint felszámítása alapján a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdésének megfelelő mértékben vette figyelembe, mivel az arányban állt a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

[66] A pervesztes alperes köteles viselni a másodfokú eljárásban felmerült, le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján. Ennek mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerint alakult, a fellebbezéssel érintett követelés (13.939.708 forint), mint fellebbezési pertárgyérték alapulvételével.

[67] Tájékoztatja a másodfokú bíróság az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 1003200001070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetni. Közleményként fel kell tüntetni a Fővárosi Ítéltábla megnevezését, a Fővárosi Ítéltábla e határozatának számát, és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. Amennyiben az alperes az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetnie. Az illetékfizetési kötelezettség esedékességéről az Itv. 78. § (4) bekezdése rendelkezik.

Budapest, 2024. február 29.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

a tanács elnöke

dr. Szalai Beatrix s.k.

előadó bíró

dr. Laczó Adrienn Lilla

bíró